

FISKERIDIREKTORATET

SUROFI

Vest-Norges Fiskeselslag

NASJONAL STRATEGISK RISIKOVURDERING

Ressurskontrollen

2011 - 2013

Fiskeridirektøren

10. januar 2011

Forord

Dokumentet formidler vurderinger på overordnet nivå og skal bidra til å sikre at de ulike kontrollaktivitetene og kontrollområdene til så vel Fiskeridirektoratet, Kystvakten som salgslagene sees i sammenheng. Risikovurderingen skal gi en helhetlig oversikt over de vesentligste og mest risikoutsatte kontrollområder. De enkelte konkrete kontrollhandlinger på operasjonelt nivå skal utføres dersom handlingene er i samsvar med den overordnede nasjonale risikovurderingen.

Ressurskontrollen skal sikre like rammevilkår for utøverne ved at regionene driver likebehandling både i kontrollutvelgelse, kontrollutøvelse og saksbehandling. Eventuell forskjeller i behandlingen skal ha en saklig begrunnelse. Kontrollseksjonen har et særskilt ansvar for at ressurskontrollen utøves på en lik måte i regionene. Det er et definert mål for den kommende perioden at kontrollutøvelse skal baseres på kvalitet i alle ledd. Dette fordrer godt samarbeid mellom kontrollorganene og en god planlegging i forkant.

Tildelingsbrev fra Fiskeri- og kystdepartementet viser at Fiskeridirektoratet og Kystvakten skal følge opp etablerte fiskerireguleringer og bidra i arbeidet med å bekjempe ulovlig fiske nasjonalt og internasjonalt. Nasjonalt og internasjonalt arbeid mot overfiske skal fortsatt ha høy prioritet. I 2011 skal ”oppmerksomheten særlig rettes mot mulig dumping og utkast av fisk”.

De store tunge fiskeriene har en utbredelse som går over flere regionsgrenser. Enkelte fiskerier har en stor betydning regionalt; kongekrabbefiske i Finnmark er et eksempel på dette. Betydningen lokalt innebærer at det skal avsettes ressurser til disse fiskeriene innenfor de rammer som er definert for risikovurderingen; spesielt med tanke på arter som ikke blir ført korrekt på sluttseddel.

Innholdsfortegnelse

Forord	side 2
Definisjoner og begreper	side 4
Sammendrag	side 5
1 Risikovurderingens utforming	side 6
2 Risikoområder med høy prioritet i 2011	side 6
2.1 Utkast og highgrading av torsk, hyse og sei	side 7
2.1.1 Risiko for fisk under minstemål nord av 62°N.....	side 7
2.1.2 Risiko for fisk under minstemål sør av 62°N.....	side 8
2.1.3 Risiko for utkast av ulovlig bifangst.....	side 8
2.2 Ulovlig slipping og uregistrert notsprenging i pelagiske fiskerier	side 8
2.2.1 NVG sild.....	side 8
2.2.2 Makrell.....	side 8
2.2.3 Nordsjøsild.....	side 9
2.3 Svarte landinger og svart omsetning	side 9
2.3.1 Høyere salg enn kjøp.....	side 9
2.3.2 Feil bruk av mottaksveker.....	side 9
2.3.3 Svart omsetning utenfor de formelle omsetningskanalene.....	side 10
3 Ressurskontrollens kontrollorganer og hovedoppgaver	side 10
3.1 Kontrollseksjonen	side 10
3.2 Fiskeridirektoratets regionkontorer	side 10
3.3 Fiskeridirektoratets analyse gruppe	side 11
3.4 Kystvakten...	side 11
3.5 Fiskeridirektoratets sjøtjeneste/ Kystvakten	side 11
3.6 Overvåkingstjenesten for fiskefelt	side 11
3.7 Fiskesalgslagene	side 12
4 Generelt om ressurskontrollen	side 12
4.1 Elektronisk rapportering	side 12
4.2 Internasjonale forpliktelser	side 12
4.3 Sports- og rekreasjonsfiske	side 13

Definisjoner og begreper

ELORV – Elektronisk operasjonell risikovurdering som innebærer et automatisert beslutningsstøttesystem for ressurskontrollen

ERS – Elektronisk rapportering

Inspektør på sjøen– Fiskeridirektoratet plasserer inspektører om bord i fiskefartøy.

FFA – Fiskeriforvaltningens analysenettverk

Fiskeridirektoratets sjøtjeneste – Fiskeridirektoratet disponerer selv tre fartøy som brukes etter behov. Koordineres fra region Troms og region Møre.

FMC – Fisheries Monitoring Centre

”Highgrading” – Sortering om bord av fangst med påfølgende utkast av den minst verdifulle fisken for å maksimere verdi av kvote .

IKV – Indre Kystvakt; mindre fartøy som opererer i kystnære områder

Lagertelling – Kvantumsregistrering ved telling og veiing av lager hos fiskeprodusenter

Låsettingsfiske – Fangst blir låssatt for senere opptak og levering.

NEAFC – North East Atlantic Fisheries Commission

Neddreping – Fangst blir ikke registrert som kvoteuttak og betegnes som uregistrert fiskedødelighet/ skjult beskatning.

Notsprenging – Sprenging av not som følge av for stor fangst. Sprengning skal rapporteres til myndighetene.

NØS – Norges økonomiske sone

Omsetningskontroll – Etterprøving av kvantum fisk ført på landings- og sluttsedler mot salgs- og transportdokument og annen relevant dokumentasjon hos førstehåndkjøper over en tidsperiode.

OVT - Overvåkingstjenesten for fiskefelt

RTC – Real Time Closures; regime for øyeblikkelig eller på kort varsel stenging og åpning av fiskefelt i Nordsjøen og Skagerak.

RØS - Russisk økonomisk sone

Slipping – I fiske med ringnot eller trål, hvor fisk, etter å ha vært omsluttet av redskapen og ikke vært ute av sjøen, frigjøres fra redskapen.

Svarte landinger – Uregelmessigheter i forbindelse med landing av fisk med det formål å unngå registrering.

Svart omsetning - Uregelmessigheter i forbindelse med omsetning av fisk og skalldyr med det formål å unngå registrering på sluttseddel og/eller unngå skatter, avgifter og toll.

Utbytte – Forholdet mellom produktvekt og rund (levende) vekt; vekten av produsert produkt i forhold til det som er kjøpt.

Utkast – Fisk som har vært tatt om bord i fartøy og senere kastet ut igjen.

UUU fiske – Ulovlig, urapportert og uregistrert fiske

Vektjournal – Registrert mottak av fisk

”Å henge på veggen” – Avtale mellom kjøper og fisker om at fisket kvantum utover kvote blir overført til neste sesong eller ”hvitvasket” gjennom landinger i et annet fiskeri

Sammendrag

Kystvakten og Overvåkningstjenesten for fiskefelt (OVT) skal ha et særlig fokus på utkast og highgrading i fisket etter torsk, hyse og sei i Barentshavet, og på slipping/ notsprenging i pelagiske fiskerier i 2011. De nye mistemålsbestemmelsene for torsk og hyse samt nye bestemmelser om maskevidde medfører at OVT og Kystvakten må ha en betydelig tilstedeværelse på feltet.

Det er en risiko for at lastekapasiteten på fartøy i fiske etter makrell og sild er for liten i mange tilfeller. Kystflåtens fiske skal følges spesielt både i makrell- og sildefiske med tanke på slipping og notsprenging.

Fiskeridirektoratet skal gjennom kvalitetsmessige gode omsetningskontroller kontrollere at korrekt kvantum og art blir ført på landings- og sluttseddel. Oppmerksomheten skal i noen grad også rettes mot ulovlig omsetning av fisk og skalldyr utenfor de formelle omsetningsapparatene. Salgslagene skal være en aktiv part i operasjonell ressurskontroll, herunder ha et særskilt fokus på bifangst i samarbeid med Fiskeridirektoratets regionskontor.

I henhold til protokollen fra den 39 sesjon i Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon, pkt 14.6, skal Kystvakten og Fiskeridirektoratet fortsette å innhente informasjon for å kartlegge uttaket av torsk og hyse i Barentshavet og avdekke mulige straffbare forhold.

Det forventes at innføring av elektronisk fangst dagbok vil ha stor innvirkning på arbeidet med ressurskontroll i 2011, spesielt siden fartøy ned til 15 meter pålegges elektroniskrapportering.

Det er ingen store endringer i forbindelse med våre internasjonale forpliktelser.

1 Risikovurderingens utforming

Nasjonal strategisk risikovurdering er utarbeidet på bakgrunn av en regional og nasjonal revisjon av fjorårets risikovurdering i samarbeid med Kystvakten og salgslagene. En har vurdert den totale risiko innefor de enkelte risikoområdene. Sannsynligheten for at uønskede hendelser skal inntreffe baserer seg på erfaring, vurdering av årets reguleringer, kontrollhistorikk, markedssituasjonen og lokal kunnskap. Konsekvens er basert på fiskeartens sårbarhet med hensyn til bestand, fiskeartens økonomiske betydning og fiskeriets regionale betydning. Vurderingen beskriver de områder i ressurskontrollen med størst risiko for øyeblikket, og gir forslag til tiltak for å møte disse.

Det er tatt utgangspunkt i Fiskeridirektørens mål og delmål for virksomhetsområdet Havressursforvaltning:

- Sikre ressursuttaket i overensstemmelse med fastsatte nasjonale og internasjonale reguleringsbestemmelser.
 - Bekjempe IUU nasjonalt og internasjonalt
 - Oppfølging av etablerte fiskerireguleringer
- Internasjonalt samarbeid om ressursforvaltning og kontroll, som ivaretar Norges interesser som havnasjon.
 - Bekjempe IUU gjennom internasjonalt samarbeid
 - Forberede og delta i globale og regionale rådgivnings- og forvaltningsorganisasjoner
 - Forberede og delta i bilaterale og multilaterale arbeidsgrupper/forhandlinger.

Videre beskriver del 2 i risikovurderingen risikoområder som skal ha et særlig fokus i 2011, del 3 beskriver ressurskontrollens oppgaver og del 4 beskriver om ressurskontrollen generelt.

2 Risikoområder med høy prioritet i 2011

Det er risiko for ulovlig utkast og slipping i alle fiskerier. Denne type aktivitet bryter med det grunnleggende prinsipp om at all fangst av fisk skal bringes på land og registreres på seddel. Det er spesielt fisk med dårlig kvalitet, liten størrelse eller forringelse, som fører til utkast og slipping. Urapportert notsprenning forekommer i alle pelagiske fiskerier, men er særlig aktuelt i NVG sild fisket.

Det er gitt klare instruksjoner fra Fiskeri- og kystdepartementet om at Fiskeridirektoratet skal senke terskelen for å benytte hjemmelen i deltagerloven om tilbakekall av tillatelser, permanent eller midlertidig, når det avdekkes utkast og slipping.

Det er risiko for at det forekommer svart omsetning av fisk og skalldyr både innenfor og utenfor de formelle omsetningskanalene. Erfaringer gjort i 2010 viser flere tilfeller hvor en har registret illegal omsetning av fisk og skalldyr til restauranter. Det er også stor risiko for at mottaksvekter blir brukt feil for å skaffe bedriften en ekstra økonomisk vinning.

Følgende områder er vurdert til høy/svært høy risiko og skal ha en særskilt prioritet i 2011.

- **Utkast og highgrading av hvitfisk**
- **Slipping/urapportert notsprenging i pelagiske fiskerier**
- **Svarte landinger og svart omsetning**

Utkast og slipping vil det i første rekke være Kystvakten som prioriterer ressurser til mens svarte landinger og svart omsetning nasjonalt vil være en hovedoppgave for Fiskeridirektoratet.

2.1 Utkast og highgrading av torsk hyse og sei

2.1.1 Risiko for utkast av fisk under minstemål nord av 62°N

I protokollen fra den 39. sesjon i Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon, pkt 13, er det enighet om en harmonisering av russisk og norsk minstemål på torsk til 44 cm og hyse til 40 cm i Barentshavet og Norskehavet. I tillegg er minste tillatte maskevidde harmonisert til 130mm. Dette innebærer at minstemålene er redusert i NØS og fiskevernsonen ved Svalbard mens de har økt i RØS. Tilsvarende er minste tillatte maskevidde redusert i NØS og fiskevernsonen ved Svalbard mens den er økt i RØS.

For den norske flåten vil reduksjon i minstemålsbestemmelsene kunne føre til økt sannsynlighet for at torsk og hyse kastes ut. Sannsynligheten for økt utkast på russisk side vil være mer usikker. Det er i denne sammenheng viktig å følge opp at russiske fartøy faktisk har endret maskevidde og om fisken er over de nye (høyere) minstemålsbestemmelsene.

Kystvakten og OVT skal vektlegge en betydelig tilstedeværelse på feltet for å følge utviklingen og ressursuttaket i fiskeriene. Fiskevernsonen ved Svalbard, og spesielt området rundt Bjørnøya og NØ-over mot Hopen skal prioriteres fordi det her fangstes hele året. De siste årene har det i disse områdene vært mange fangster med torsk og hyse under minstemål. Med nye bestemmelser om maskevidde bør det tas redskapskontroller.

I følgende fiskerier er det høy risiko for fangster av torsk, hyse og sei under minstemål nord av 62°N.

- **Torsketrål** - Med de nye minstemålsbestemmelsene kan det være økt risiko for utkast fra torsketrål i det norske fiskeriet.
- **Rekefiske kyst** Det er risiko for fangster med torsk og hyse under minstemål på høsten, og da særlig på feltene i Nord-Troms. I tillegg har det i de senere år kommet flere fartøy inn i dette fiske.
- **Fløytline etter hyse** - Det er risiko for fangster av hyse under minstemål i områdene utenfor Øst-Finnmark.
- **Seinot** - Det er risiko for fangster av sei under minstemål gjennom hele sesongen under seinotfiske.

Region Troms skal i samarbeid med OVT vurdere om det skal plasseres inspektører om bord i mindre kystfartøy i fiske etter torsk i korte og lengre perioder.

I tillegg tilsier erfaringer fra de siste år at spesielt trålere kan forvente å få store fangster med torsk og hyse. Dette medfører en risiko for highgrading, også på stor fisk. Risikofartøy skal følges opp med full-/landingskontroll i berørte regioner.

2.1.2 Risiko for utkast av fisk under minstemål sør av 62°N

I Nordsjøen utøves et blandingsfiske, hvor det er risiko for fangster med torsk, hyse, hvitting, breiflabb og sjøkreps under minstemål. Risikoen er størst fra slutten av april og ut august. Kystvakten skal ha tilstedeværelse på havet, gjennomføre hyppige kontroller og gjøre aktiv bruk av aktsomhetsområder. Bruk av aktsomhetsområder er spesielt viktig med tanke på at det ikke ble enighet med EU om felles kriterier (RTC).

Blandingsfisk med trål - Det er risiko for fisk under minstemål i blandingsfiske hele året fra området Gullfaks til Egersundbanken. Risikoen øker i fiske med partrål.

2.1.3 Risiko for utkast av ulovlig bifangst

I fiske etter NVG-sild og lodde samt under seinotfiske er det stor risiko for innblanding av torsk og hyse i fangstene. Dette medfører en skjult beskatning samt større risiko for neddreping av kysttorsk, spesielt når fisket kommer nærmere kysten.

Salgslagene har i den nye Havressursloven klare forpliktelser i forbindelse med kontroll av bifangst i alle typer fiskerier, og de skal ha et særlig fokus på dette i 2011. Det skal, i samarbeid med Fiskeridirektoratets regionkontorer, utarbeides planer for kontroll i fiskerier hvor det er særlig risiko for ulovlig/uønsket bifangst av arter med svært stor konsekvensfaktor.

2.2 Ulovlig slipping og uregistrert notsprenning i pelagiske fiskerier

2.2.1 NVG-sild

Det er høy risiko for ulovlig slipping og urapportert notsprenning i fiske etter NVG sild fra desember og ut februar. Det er spesielt stor risiko for notsprenning når silda trekker til kysten og samler seg i store konsentrasjoner. Problemet varer frem til og med gyting. Kystvakten skal ha fokus på NVG sild fiske. Kvotene på NVG sild i 2011 er i tillegg blitt redusert betydelig sammenlignet med 2010. Region Troms skal utarbeide en nasjonal operasjonell risikoanalyse før sesongen 2011. Risikofartøy skal følges opp med full-/landingskontroll i berørte regioner.

2.2.2 Makrell

I makrellfiske betyr kvaliteten særlig mye for fiskerne. Makrellen blir lett skadet og andre fartøy viser ofte mindre interesse av å få overført fangst når andre fartøy får for store fangster i forhold til lastekapasiteten. Erfaringer fra sesongen 2010 viser at også lastekapasiteten, spesielt for kystnotfartøy, i seg selv er en risiko. Kystvakten skal gi høy prioritet til dette tema kommende sesong. Ordningen med feltinspektør om bord i utvalgte fartøy skal videreføres. Det er også risiko knyttet til kystflåten låssetting, hvor fisk som er låsatt for lenge blir vurdert til lav kvalitet. Dette er også et risikoområde som har hatt en uønsket utbredelse det siste året.

Region Møre skal utarbeide en nasjonal operasjonell risikoanalyse for makrell før sesongen 2011. Risikofartøy skal følges opp med full-/ landingskontroll i berørte regioner.

2.2.3 Nordsjøsild

Nordsjøsild har en sviktende rekruttering. Det er spesielt stor risiko for slipping under matjessesongen dersom fangst viser seg ikke å tilfredsstille de ønskede kvalitetskrav. Region Sør skal utarbeide en nasjonal operasjonell risikoanalyse for nordsjøsild før sesongen 2011. Risikofartøy skal følges opp med full-/ landingskontroll.

2.3 Svarte landinger og svart omsetning

En har vurdert tre områder med høy risiko som skal prioriteres av Fiskeridirektoratet i 2011.

2.3.1 Høyere salg enn kjøp fra produsenter

Omskriving av art til ikke kvotebelagte arter, ukorrekt kvantum og manglende registrering av bifangst er de mest aktuelle risikoområdene.

Fiskeridirektoratets regionkontorer har de senere år brukt ressurser på å innhente bedriftsinformasjon fra både pelagisk- og bunnfiskmottak, samt foretatt utbyttmålinger. For å kunne gjennomføre en kvalitetsmessig god omsetningskontroll kreves i tillegg en lagertelling i forkant. Det kan være risiko for at kontrollene samlet sett ikke tilfredsstiller de ønskede kvalitetskrav. Seksjonssjefene for ressurskontrollen i regionene har et spesielt ansvar for at omsetningskontroller gjennomføres ihht veileder for omsetningskontroll.

Fiskeridirektoratets regionkontor skal ha fokus på omsetningskontroll og annen etterfølgende kontroll på risikovurderte mottak i 2011. Det skal utarbeides detaljerte planer for gjennomføringen av omsetningskontroller, som skal omfatte følgende forhold¹:

- **Informasjonsinnhenting** – dokumentert tilstrekkelig kjennskap til virksomheten
- **Risikovurdering** – dokumentert risikovurdering
- **Utbytteprøver** – dokumenterte utbyttmålinger
- **Lagertellinger** – dokumentert lagertelling for de produkter som skal kontrolleres
- **Veieprøver** – dokumentert veieprøve av ferdigvarelageret

2.3.2 Feil bruk av mottaksvekter

De fleste vektsystemer som brukes ved mottak i dag kan manipuleres og/eller brukes på en slik måte at registrert kvantum fisk blir feil.

Ved mottak av pelagiske arter brukes i hovedsak båndvekter hvor det er krav til summerende totaltellefunksjon. Likevel ser en klare tilfeller for muligheter til å tilpasse vektjournalen med faktisk mottatt og produsert kvantum.

Ved mottak av bunnfiskarter blir det for det meste brukt ”ikke-automatiske vekter” slik som pallevokter, hvor alt skjer manuelt. Her vil det være rom for feilregistreringer. Det har etter hvert blitt tatt i bruk automatiske vektsystemer. Flere av disse systemene har ikke

¹ Utarbeidet av Fiskeridirektoratets faggruppe for omsetningskontroll

typegodkjent totaltellefunksjon samt at eksport og lagring av data ikke tilfredsstiller regelverket.

Basert på dette skal arbeidet med en veileder for kontroll av vekter intensiveres og samarbeid med Justervesenet skal utvikles ytterligere.

2.3.3 Svart omsetning utenfor de formelle omsetningskanalene

Erfaring fra 2010 viser en økende risiko for at det foregår svart omsetning av fisk også utenfor de formelle omsetningskanalene. Dette kan være landinger utenfor godkjent mottak, ”svarte” tradere, ulovlig videresalg fra fiskebiler og til restauranter, samt privat salg fra fiskere. På denne måten omsettes det for store verdier av beskyttede arter som blant annet hummer og breiflabb. Kontrollen bør intensiveres og det må etableres klare samarbeidslinjer over regionsgrensene.

Samarbeid med Tollvesenet og Skatteetaten skal videreføres med samme innsats som tidligere.

3 Ressurskontrollens kontrollorganer og hovedoppgaver i 2011

Det er flere forskjellige kontrollorganer med klart definerte oppgaver involvert i ressurskontrollen. Dette dokumentet skal sikre at de ulike kontrollaktivitetene og kontrollområdene sees i sammenheng. Det fordrer samarbeid der hvor oppgavene overlapper hverandre både på havet under landing og i etterfølgende kontroller.

Risikokommunikasjon er en forutsetning for en effektiv ressurskontroll med et godt tverretattlig samarbeid. Fiskeridirektoratets FMC vil være en viktig aktør i den sammenheng. Det er etablert faste møter på overordnet nivå med operativt personell i regionene og videokonferanser mellom ressurskontrollpersonell på FMC og Kystvakten. For å sikre daglig kommunikasjon mellom kontrollorganene er det implementert en operativ logg. Til sammen vil dette sikre kravet om notoritet i vurdering og utvelgelse.

3.1 Kontrollseksjonen

Kontrollseksjonen har et overordnet ansvar for ressurskontrollen i Fiskeridirektoratet og i den forbindelse en instruksjonsmyndighet overfor regionkontorene. Kontrollseksjonen har et særskilt ansvar for at ressurskontrollen drives innenfor de krav som er beskrevet i denne risikovurderingen.

3.2 Fiskeridirektoratets regionkontorer

Fiskeridirektoratets regionkontorer skal gjøre bruk av etterfølgende kontroller som lager- og omsetningskontroller med tanke på fisk som omskrives eller unnlates ført på landings- og sluttseddel i 2011. Kontrollene skal fokusere mest på arter hvor konsekvensen for overtredelse er vurdert til **stor/svært stor**. Internasjonale forpliktelser skal overholdes med tanke på kontrollerte landinger og kontrollert kvantum. Risikofartøy skal, så langt det er mulig, følges opp med full-/landingskontroll.

Fiskeridirektoratets regionkontorer² skal bidra til innsamling av data for Fiskeridirektoratets analysegruppe, og gjennom dette nullstille fartøyer som lander i norsk havn.

3.3 Fiskeridirektoratets analysegruppe

I henhold til den 39. sesjon i Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon, pkt 14.6, skal arbeidet med å kartlegge uttaket av torsk og hyse fra Barentshavet og avdekke straffbare forhold fortsette i henhold til omforent metode. Fiskeridirektoratets analysegruppe har ansvar for at Kystvakten og berørte regioner følger den operative plan³ for dette arbeidet.

Kartlegging av russisk pelagiske fiskerier og tredjelands fiske etter torsk og hyse skal avsluttes med kvoteåret 2010; grunnlagsdata som er innhentet skal analyseres med tanke på eventuelt videre arbeid.

Fiskeridirektoratets analysegruppe skal være en viktig bidragsyter for FFA.

3.4 Kystvakten

Kystvakt Nord skal ved patruljering, og spesielt i fiskervernsonen ved Svalbard, ha ekstra fokus på utkastproblematikk i forbindelse med fisket etter torsk og hyse, samt følge fiske etter NVG sild og lodde tett med tanke på notsprenging og bifangst i samarbeid med OVT.

Kystvakt skal bidra i arbeidet mot IUU fiske i Barentshavet i samarbeid Fiskeridirektoratets regionskontor og Fiskeridirektoratets analysegruppe.

Videre skal Kystvakten fokusere på bifangst og slipping i pelagisk fiskerier samt blandingsfisket med trål Nordsjøen. Problemet som har vært med innblanding av hvitfisk under minstemål ser nå ut til å ha opphørt i fiske etter kolmule og øyepål. Innføring av sorteringsrist i 2010 og en bevisstgjøring innad i næringen har hatt en klar positiv effekt.

3.5 Fiskeridirektoratets sjøtjeneste/ Kystvakten

Fiskeridirektoratets sjøtjeneste og Kystvakten skal føre kontroll med de samme kystnære fiskeriene som tidligere år. De skal i 2011 ha et spesielt kontrollfokus på redskap i hummerfiske⁴ og på fangstutøvelse, minstemål, røkting, maskevidde og rapporteringskrav i fisket etter breiflabb⁵. Fiskeridirektoratets sjøtjeneste skal i tillegg bidra med landingskontroll i samarbeid med Fiskeridirektoratets inspektører.

3.6 Overvåkingstjenesten for fiskefelt

Med nye bestemmelser om minstemål og maskevidde i fiske etter torsk og hyse blir det viktig med en stor tilstedeværelse på feltet for å følge utviklingen og ressursuttaket i fiskeriene. For å verne kysttorsken skal OVT ha et spesielt fokus på loddefiske som starter i slutten av januar. Samarbeidet som startet i 2010 mellom Kystvakten og OVT i loddefiske skal opprettholdes. Risikovurderte fartøy skal følges opp gjennom full-/landingskontroll i berørte regioner.

² I regioner hvor det landes frossen fisk fra russiske fiskefartøy

³ Fiskeridirektoratets analysegruppes operative plan

⁴ Erfaringer fra 2010 vise svært høye tall på beslag av ulovlig redskap

⁵ I fiske etter breiflabb er det risiko for et skjult fiske etter kveite samt bruk av tillatt mengde garn.

3.7 Fiskesalgslagene

Salgslagene er en viktig samarbeidspartner i ressurskontrollen, og skal føre kontroll med landings- og sluttседler, påse at kvoter overholdes, herunder skolekvoter, forskningskvoter og kvoter til undervisningsformål. I tillegg skal salgslagene ha kontroll med bifangst og fredningstider. For å få en god overgang og effektiv håndhevelse av Havressursloven og forskriftene skal økt samarbeid mellom salgslagene og Fiskeridirektoratets regionkontorer prioriteres høyt.

4 Generelt om ressurskontrollen

4.1 Elektronisk rapportering

Elektronisk rapportering innbefatter elektroniske meldinger fra fiskefartøy til Fiskeridirektoratet, det vil si automatisk posisjonsrapportering, alle typer meldinger om fiskeriaktivitet, herunder meldinger om havneavgang, fangst, havneanløp og omlasting. Innføringen av elektronisk rapportering forventes å ha stor innvirkning på arbeidet med ressurskontroll fremover.

Elektronisk rapportering har for fartøy over 21 meter og for fartøy som assisterer fiskefartøy trådt i kraft i 2010. Fra 1. januar 2011 vil også fartøy ned til 15 meter være pålagt elektronisk rapportering. I andre lands soner og internasjonalt farvann der Norge ikke har inngått avtale om elektronisk rapportering, må papirfangstdagbok føres i tillegg til å rapportere elektronisk.

Kystvakten vil med elektronisk rapportering kunne operere i sann tid med tanke på fangstkvantum og bifangst. De vil på forhånd kunne danne seg et bilde av hva som finnes i lasterommet og planlegge kontrollene bedre.

Fiskeridirektoratet vil med elektronisk rapportering lettere kunne forhindre at fisk ”henges på veggen” og avdekke om kjøper bevisst får et større kvantum fra fisker enn det som oppgis på seddel.

Det er laget egen modell i ELORV knyttet til risiko ved bruk av ERS. Det er ventet at denne vil bli operativ i løpet av våren 2011. Det at Kystvakten og Fiskeridirektoratet får tilgang til fangstopplysninger på et tidligere stadium, sammenholdt med at analyser av rapporterte datafangstdagbokdata vil bli utført automatisk medfører at en kan gjøre bedre forberedelse og planlegging av en kontroll.

4.2 Internasjonale forpliktelser

Internasjonalt har Norge inngått avtaler som inneholder spesifikke krav til inspeksjonsomfang og innhold i den enkelte inspeksjon. Regionkontorene skal sørge for at Norges forpliktelser på landsiden overholdes. Følgende avtaler er gjeldende:

- 15 prosent av landet kvantum og 10 prosent av antall landinger av artene sild, makrell og hestmakrell skal kontrolleres⁶.
- Havnestatskontroll (NEAFC) skal gjennomføres i 15 % av landingene.
- Norge har også i henhold til NEAFC's Scheme Article 16.5 forpliktet seg til å stille med kontrollfartøy⁷ dersom 10 norske fiskefartøy eller flere fisker i NEAFC's farvann.
- Salgslagene skal så langt det er mulig bidra i kontroller rettet mot ressurskontrollens internasjonale forpliktelser, under ledelse av Fiskeridirektoratet regionkontor.

4.3 Sports- og rekreasjonsfiske

Kvantum fisket i forbindelse med sports- og rekreasjonsfiske skal inngå som en del av det totale kvoteregnskapet. Det skal drives en aktiv informasjonsformidling med tanke på regelverket, med spesiell vekt på minstemålsbestemmelser, lokale fredningsbestemmelser, rødlistearter og krav til merking av fiskeredskap og redskapsbegrensinger. En skal videre samarbeide med Tollvesenet vedrørende bestemmelsen om tillatt kvantum på utførsel av fisk på 15 kilo pr person.

⁶ Tunnelkontroller, der hele landinger kontrolleres, og omsetningskontroller skal telles med

⁷ Dette betyr i praksis Kystvakten